

Eén koers voor 4 dorpen

Raadsakkoord 2026 - 2030

GEMEENTE **Gi(ze en Rijen)**

Inhoudsopgave

Voorwoord	4		
Bestuur en Organisatie	6		
Burgerparticipatie	7		
Contact met de gemeente	8		
Communicatie	9		
Dienstverlening, burgerzaken en klantcontact	9		
Wet open overheid	9		
Openbare orde en veiligheid	10		
Samenwerking	11		
Bedrijfsvoering, automatisering en ICT	11		
Brede welvaart	11		
Leefomgeving	12		
Omgevingsplannen, Omgevingswet en Omgevingsvisie	13		
Gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed	13		
Ruimtelijke ontwikkeling	14		
Wonen en volkshuisvesting	14		
Groen en woonomgeving	15		
Duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie	16		
Economie en bedrijven	17		
		Verkeer en mobiliteit	17
		Afval en circulaire economie	18
		Recreatie en toerisme	19
		Defensie en leefomgeving	19
		Sociaal	20
		Toegang en lichte ondersteuning sociaal domein	21
		Wet maatschappelijke ondersteuning	21
		Volksgezondheid en welzijn	22
		Sport	22
		Onderwijs en kinderopvang	23
		Kunst, cultuur en erfgoed	23
		Maatschappelijke voorzieningen, evenementen en markten	24
		Inclusie	24
		Inburgering	25
		Inkomensondersteuning	25
		Jeugd	25
		Senioren	26
		Participatie en werk	26
		Doelgroepenvervoer	26
		Asielopvang en naturalisatie	26

Financieel	27
Belastingen en heffingen	28
Planning & control	28
Reserves en weerstandsvermogen	28
Grondzaken en het grondbedrijf	29
Inkoop	29
Bestuurlijke uitgangspunten	30
Anders samenwerken	31
Bestuurlijk handelen	31
Open overleg	31
Veranderende of onvoorziene omstandigheden	32
Raadscommunicatie	32
Tot slot	32
Vorm en samenhang	33

Voorwoord

Onze samenleving verandert snel. Wat inwoners dagelijks meemaken, woningnood, druk op de leefomgeving, klimaatverandering, bereikbaarheid, economische onzekerheid, vraagt om duidelijke keuzes én om samenwerking. Niet meer van elk voor zich, maar schouder aan schouder.

De gemeenteraad van Gilze en Rijen kiest er daarom bewust voor om samen richting te geven aan de toekomst van onze gemeente. Over politieke verschillen heen leggen we vast wat ons verbindt en waar we gezamenlijk voor willen staan. Niet vanuit de illusie dat alles maakbaar is, maar vanuit de overtuiging dat we samen meer bereiken.

Dit raadsbrede akkoord is een antwoord op twee belangrijke ontwikkelingen.

Ten eerste: de opgaven waar we voor staan zijn groot en raken alle inwoners. Ze vragen om continuïteit, stabiliteit en keuzes die ook verder reiken dan één collegeperiode.

Ten tweede: draagvlak en betrokkenheid van inwoners zijn cruciaal. Goede plannen ontstaan niet alleen in het gemeentehuis, maar vooral in gesprek met de samenleving.

In dit akkoord leggen we de richting vast. Geen dichtgetimmerd plan, geen uitvoeringsprogramma, maar heldere gezamenlijke ambities en concrete doelen voor de komende vier jaar. Daarmee bieden we:

- ruimte voor het college om deze koers uit te werken,
- ruimte voor inwoners om mee te denken en mee te doen,
- en ruimte om onderweg bij te sturen als de actualiteit daarom vraagt.

De gemeenteraad spreekt uit dat bestaand beleid, gedane toezeggingen en reeds aangenomen moties een integraal onderdeel zijn van dit akkoord en worden uitgevoerd, tenzij de raad expliciet anders besluit. Dit waarborgt continuïteit en betrouwbaarheid.

Dit akkoord is geen eindpunt, maar een begin. Een uitnodiging om samen verantwoordelijkheid te nemen voor wonen, werken, leven en ontmoeten in Gilze en Rijen.

Met vertrouwen, met realisme en met de wil om vooruit te komen.

De gemeenteraad van Gilze en Rijen

Bestuur en organisatie

Goed bestuur is een samenspel van vertrouwen, verantwoordelijkheid en betrokkenheid.

De gemeenteraad wil betrouwbaar, transparant en benaderbaar zijn en handelt vanuit vertrouwen in inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

De raad wil dat inwoners zich gehoord voelen en daadwerkelijk invloed ervaren.

Dat vraagt om een gemeentebestuur dat zichtbaar en aanspreekbaar is. Met dit akkoord geven we daarvoor duidelijke kaders mee.

Burgerparticipatie

Burgerparticipatie is geen sluitstuk. Het is een belangrijk onderdeel om inwoners te betrekken bij besluitvorming en draagvlak onder inwoners hierin mee te wegen. Het is een manier van werken die je terugziet in alle onderdelen van de gemeentelijke organisatie. De raad stelt via de participatieverordening kaders voor participatie en roept op om deze verordening snel vast te stellen. Inwoners willen mee kunnen denken en invloed hebben op besluiten die hen raken. Die betrokkenheid versterkt de kwaliteit van beleid en het vertrouwen in het bestuur.

We zien participatie als gezamenlijke verantwoordelijkheid van raad, college en organisatie. Daarom hebben we in de bestuurlijke uitgangspunten opgenomen dat het college inzichtelijk maakt hoe participatie van inwoners, verenigingen en organisaties wordt georganiseerd. Het college nodigt de gemeenteraad uit om hierop expliciet te reflecteren.

Voor onze inwoners zijn we duidelijk over de ruimte voor invloed, zodat verwachtingen helder zijn. We zorgen voor terugkoppeling, zodat inwoners weten wat er met hun inbreng gebeurt.

Contact met de gemeente

We willen dat inwoners eenvoudig en duidelijk hun weg vinden binnen de gemeentelijke organisatie. Wat de vraag ook is: inwoners moeten zich gehoord voelen en geholpen worden, zonder te verdwalen in structuren of verantwoordelijkheden. Inwoners moeten daarbij één samenhangende toegang ervaren, ook wanneer hun vraag meerdere beleidsterreinen raakt. Contact met de gemeente betekent dat de gemeente werkt vanuit het perspectief van de inwoner, met samenhang, duidelijkheid en vertrouwen als uitgangspunt.

We zorgen samen met de ABG-organisatie voor duidelijke aanspreekpunten en warme overdracht, zodat inwoners niet steeds opnieuw hun verhaal hoeven te vertellen. De toegang is begrijpelijk en laagdrempelig, ongeacht taal, achtergrond, digitale vaardigheden of levensfase.

Digitalisering mag nooit een barrière vormen voor onze dienstverlening. In alle gevallen hebben inwoners recht op persoonlijk contact met een medewerker. We maken slim gebruik van data en AI om de dienstverlening naar inwoners te verbeteren. Denk aan het oplossen van meldingen of het doen van aanvragen.

Communicatie

Communicatie versterkt het vertrouwen tussen inwoners, raad en college en draagt bij aan een toegankelijke overheid. De gemeente communiceert helder, open en begrijpelijk. Inwoners worden tijdig geïnformeerd en keuzes zijn uitlegbaar. Dat gebeurt duidelijk, in begrijpelijke taal en via passende kanalen. Communicatie is een integraal onderdeel van beleid en uitvoering.

Dienstverlening, burgerzaken en klantcontact

Onze dienstverlening is toegankelijk en overzichtelijk. Inwoners kunnen rekenen op betrouwbare en deskundige ondersteuning. We behandelen iedereen met respect. De gemeente werkt nooit alleen op basis van data en algoritmes.

De gemeenteraad stuurt op kwaliteit, betrouwbaarheid en toegankelijkheid van de dienstverlening. We hebben servicenormen die worden nageleefd. Samen met het college beoordelen we deze periodiek. Als dat nodig is, stellen we ze bij. We maken de servicenormen duidelijk en zichtbaar voor inwoners.

Wet open overheid

We voldoen in 2026 aan de Wet open overheid. De gemeente maakt alle documenten die niet vertrouwelijk zijn openbaar. Dat geldt ook voor verzoeken om stukken openbaar te maken (Woo-verzoeken). Dat gebeurt via de gemeentelijke website en volgens de regels van de Wet open overheid. Het college informeert de gemeenteraad hier regelmatig over.

Openbare orde en veiligheid

De gemeenteraad stelt kaders voor toezicht en handhaving en bewaakt de balans tussen veiligheid, leefbaarheid en vertrouwen. We werken met een samenhangende aanpak. Daarin is aandacht voor huiselijk geweld en femicide. We maken de openbare ruimte met onder andere betere verlichting veiliger voor alle inwoners en zorgen dat dorpscentra plekken zijn waar iedereen zich welkom en veilig voelt. We kiezen voor een zichtbare en wijkgerichte aanpak. BOA's¹ zijn herkenbaar aanwezig, kennen de omgeving. Ze werken samen met politie, inwoners en partners. Handhaving is duidelijk waar dat moet en menselijk waar dat kan, met nadruk op preventie en contact.

We bouwen aan maatschappelijke weerbaarheid. Een samenleving die veerkrachtig is, waarin inwoners elkaar weten te vinden en waarin de gemeente ondersteunt waar nodig. We zijn voorbereid op 72 uur stroomuitval en kunnen op strategische plekken noodsteunpunten inrichten.

We zorgen voor professionele brandweezorg en crisisbeheersing via regionale samenwerking. De gemeente is goed voorbereid op crisissituaties en communiceert helder in noodsituaties. Het college vertegenwoordigt de gemeente in de veiligheidsregio, is verantwoordelijk voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid en legt hierover verantwoording af aan de raad.

---

¹ De VVD Gilze en Rijen en Gemeentebelang maken het voorbehoud dat zij tenminste twee extra BOA's wil aanstellen voor een wijkgerichte aanpak in met name Rijen.

Samenwerking

We willen een professionele, deskundige en toekomstbestendige organisatie zijn die dicht bij onze inwoners staat en hen goed bedient. Medewerkers krijgen de ruimte en middelen om hun werk goed te doen, binnen heldere kaders en met duidelijke verantwoordelijkheden.

De ABG-organisatie ondersteunt deze ambitie voor onze gemeente en opereert transparant en controleerbaar. De gemeenteraad bewaakt de balans tussen kwaliteit, kosten en bestuurbaarheid. De begroting van de ABG-organisatie stijgt niet meer dan de jaarlijkse trendmatige verhoging, tenzij de raad anders beslist.

Voor maatschappelijke en bestuurlijke opgaven werken we samen in de regio. We doen dat onder andere in de regio Hart van Brabant en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg. We kiezen voor samenwerking als die meerwaarde heeft voor inwoners.

Het college vertegenwoordigt de gemeente in deze samenwerkingen en legt verantwoording af aan de raad over doelen, kosten en resultaten. We beoordelen samenwerkingsverbanden periodiek op effectiviteit en meerwaarde voor inwoners.

Bedrijfsvoering, automatisering en ICT

Bedrijfsvoering, automatisering en ICT ondersteunen medewerkers en dienstverlening. Ze zijn veilig en toekomstbestendig en sluiten aan bij de behoeften van inwoners. Informatie wordt zorgvuldig en verantwoord beheerd. Bij risico's op het gebied van veiligheid of continuïteit wordt de raad actief geïnformeerd.

Brede welvaart

Samen met de andere gemeenten in Hart van Brabant en de stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) zetten we in op brede welvaart. Dit zijn betaalbare en duurzame energie, verantwoorde consumptie en productie, klimaatactie, leven op het land en partnerschap om doelstellingen te bereiken. Deze 5 duurzame VN-ontwikkelingsdoelstellingen wegen we altijd mee in onze besluitvorming. Zo bewaakt de gemeenteraad de samenhang tussen sociale, economische en ecologische doelen in de verdere ontwikkeling van de gemeente Gilze en Rijen.

Leefomgeving

De afgelopen jaren is in Gilze en Rijen al veel in gang gezet. We investeren in bereikbaarheid met de herinrichting van de spoorzone in Rijen, bouwen aan nieuwe woningen met grote projecten in onder meer Rijen en Molenschot en bieden ruimte voor bedrijven met de ontwikkeling van Midden-Brabant Poort II/III. Tegelijk werken we aan de leefbaarheid in onze dorpen, bijvoorbeeld met onze blijvende inzet voor een autoluw Hulten.

De wereld om ons heen verandert en daarmee ook de opgaven waar we voor staan. Wonen, leefomgeving, mobiliteit en duurzaamheid vragen om voortdurende aandacht en nieuwe afwegingen. Hieronder leest u de richting die wij als gemeenteraad kiezen voor de periode 2026–2030.

Omgevingsplannen, Omgevingswet en Omgevingsvisie

We passen de Omgevingswet toe vanuit de bedoeling: ruimte bieden waar het kan, beschermen waar het moet. In december 2025 besloot de gemeenteraad te komen tot een Omgevingsvisie 2.0 met als horizon het jaar 2040. Daarin benoemen we expliciet het buitengebied als volwaardig onderdeel van de omgevingsvisie, inclusief landbouw, leefbaarheid, natuur, water, biodiversiteit en energietransitie.

Op basis van een routekaart wordt in 2026 en 2027 de omgevingsvisie samen met inwoners, maatschappelijke partners en andere overheden doorontwikkeld, als gezamenlijk kader voor keuzes in de fysieke leefomgeving richting 2040. We vragen het college om daarbij ook in kaart te brengen welke stappen we in de komende 4 jaar kunnen zetten op weg naar 2040. Wij zorgen voor minder regels zodat inwoners makkelijker en sneller kunnen bouwen.

Gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed

Gemeentelijk vastgoed ondersteunt maatschappelijke doelen en wordt doelmatig, duurzaam en waar mogelijk multifunctioneel ingezet. Dit vastgoed moet bijdragen aan wonen, ontmoeten, bewegen, zorg en samenleven in onze dorpen. We spannen ons in om karakteristieke historische panden, zoals de leerlooierijen,

te behouden met een passende functie. In de komende vier jaar maken we bewuste keuzes over het gebruik van gemeentelijk vastgoed. We benutten bestaande gebouwen zo goed mogelijk, zetten in op hergebruik en verduurzaming en zorgen voor een passende maatschappelijke invulling. Daarbij kijken we kritisch naar kosten, gebruik en toegevoegde waarde.

We maken expliciete keuzes: aankopen, behouden, transformeren of afstoten waar dat logisch is. De raad stelt kaders op hoofdlijnen (functie, spreiding, duurzaamheid) en bewaakt de balans.

Ruimtelijke ontwikkeling

Ruimtelijke keuzes dragen bij aan leefbaarheid, samenhang en toekomstbestendigheid. We zorgen voor samenhang tussen ontwikkelingen en maken bewuste keuzes over tempo en prioriteiten. Zo zorgen we ervoor dat onze gemeente een groene buffer blijft tussen Breda en Tilburg. We geven invulling aan de woningbouwopgaven tot 2030 die voortkomen uit de woningbouw monitor en de SRBT. Bij nieuwbouwprojecten willen we voldoende aandacht voor groen om de biodiversiteit, koelte en leefbaarheid in de wijk te garanderen.

Uiterlijk in Q2 2027 prioriteren wij projecten voor na 2030 die bijdragen aan wonen, de woonbehoefte van onze inwoners, demografische ontwikkeling, leefbaarheid en toekomstbestendigheid. Waar nodig breiden we onze strategische grondposities uit.

Wonen en volkshuisvesting

Iedereen in Gilze en Rijen moet prettig, betaalbaar en passend kunnen wonen, nu en in de toekomst. We willen dat inwoners, jong en oud, in hun eigen dorp kunnen blijven wonen, of daar weer naar terug kunnen keren.

Wonen is meer dan stenen stapelen. Het gaat om leefbare buurten, doorstroming, betaalbaarheid en kwaliteit, respect voor groen, landschap en voorzieningen. Woningnood vraagt om tempo, maar ook om zorgvuldigheid.

Groei is geen doelstelling op zich. Daarom kiezen we voor bouwen passend bij het karakter van onze kernen. We benutten bestaande gebouwen en locaties beter, waar dat ruimtelijk en maatschappelijk past.

We stimuleren doorstroming en in de huisvestingsverordening geven we voorrang aan mensen met lokale binding. Bij woningbouwprojecten stimuleren we verschillende woningtypen voor diverse doelgroepen om de sociale cohesie te bevorderen. We geven ruimte aan nieuwe woonvormen en initiatieven vanuit de samenleving. De gemeente neemt een actieve rol in het aanmoedigen van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap. We maken afspraken met Leystromen over de uitgangspunten die hier geschreven zijn.

Groen en woonomgeving

Een groene, gezonde en onderhouden woonomgeving is een basisvoorwaarde voor prettig wonen in Gilze en Rijen. We geven prioriteit aan een zichtbaar goed onderhouden buitenruimte. Daarbij zijn we duidelijk over het kwaliteitsniveau.

We willen een meerjarig onderhoudsplan openbare ruimte. Groen, water, openbare ruimte en milieu bepalen direct hoe dorpen aanvoelen, hoe gezond ze zijn en hoe voorbereid ze zijn op de toekomst.

De leefomgeving is van iedereen en vraagt om gezamenlijke zorg en verantwoordelijkheid. Samen zorgen we voor een veilige, schone en toegankelijke openbare ruimte, met aandacht voor duurzaamheid en klimaatadaptatie, verlichting, verblijfskwaliteit en ontmoeting. De betrokkenheid van inwoners versterkt de kwaliteit van de leefomgeving. Daarom betrekken we hen bij inrichting, beheer en verbeteringen in hun buurt. We geven duidelijk aan hoe zij kunnen meedenken en meedoen.

We behouden zoveel mogelijk volwassen bomen.

We zijn transparant in de uitvoering van het kapbeleid² door inzicht te geven in het aantal gekapte en herplante bomen, het nakomen van de herplantplicht, de gebruikte boomsoorten en de locaties.

Om de gastvrijheid en toegankelijkheid te vergroten, maken we openbare toiletten zichtbaar, te beginnen met toiletten in gemeentelijke gebouwen.

---

² D66 pleit voor een totaal gemeentelijk kapverbod

We investeren in een toekomstbestendig watersysteem, zodat straten en pleinen beter bestand zijn tegen klimaatverandering. Voor de opvang van regenwater kiezen we voor een aanpak die ligt in een combinatie van maatregelen boven en onder de grond, de zogenaamde blauwe ader. En we stimuleren lokale opvang van regenwater. Op momenten dat de openbare ruimte toch al wordt vernieuwd, zoals bij rioolvervangingen, reconstructies en gebiedsontwikkelingen, treffen we direct ook deze maatregelen. We kiezen voor een gezonde leefomgeving. Daarom kijken we kritisch naar mogelijke uitbreiding van intensieve veehouderij³. We beschermen milieu, bodem en gezondheid, door zorgvuldig om te gaan met bodemkwaliteit, geluid, lucht en andere milieueffecten bij ontwikkelingen en beheer. In het programma Buitengebied leggen we duidelijk vast hoe we omgaan met gezondheid, biodiversiteit en water.

Duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie

We willen een gemeente zijn die is voorbereid op klimaatverandering en stap voor stap verduurzaamt. Daar waar mogelijk versnellen we onze aanpak. We stimuleren lokale en collectieve oplossingen. We zorgen dat iedereen kan meedoen door duidelijke informatie, ondersteuning en samenwerking met lokale initiatieven en partners.

---

³ Groen Gilze en Rijen wil geen uitbreiding van intensieve veehouderij

Duurzaamheid is geen los thema, maar onderdeel van hoe we wonen, werken en onze leefomgeving inrichten. We kiezen voor maatregelen die aantoonbaar bijdragen aan een gezonde leefomgeving, lagere lasten op termijn en toekomstbestendig zijn. Er is ruimte voor maatwerk per wijk, dorpskern en initiatieven van inwoners.

Economie en bedrijven

We zetten in op een sterke, gezonde, duurzame en toekomstig bestendige lokale economie die bijdraagt aan werkgelegenheid, voorzieningen en leefbaarheid in Gilze en Rijen. Economische ontwikkeling sluit aan bij het karakter en de schaal van onze dorpen. Ondernemerschap krijgt ruimte, binnen duidelijke kaders en in balans met wonen, natuur en omgeving.

De gemeente is een betrouwbare en toegankelijke partner voor ondernemers, met oog voor innovatie, verduurzaming en lokaal eigenaarschap. We zetten in op een nieuwe impuls voor Gate2 en Aeroparc in Rijen. We ondersteunen lokale en sociale ondernemers en bedrijven met duidelijke regels, goede dienstverlening en een meedenkende gemeente.

Verkeer en mobiliteit

Iedereen in Gilze en Rijen moet zich veilig en prettig kunnen verplaatsen of dat nu te voet, met de fiets, het openbaar

vervoer of de auto is. We kiezen voor een gemeente waarin verkeersveiligheid voorop staat, dorpen bereikbaar blijven en de inrichting van straten en wegen past bij wonen, ontmoeten en bewegen. Daarbij is er aandacht voor de verschillende kernen, fietsers, voetgangers en de veranderende mobiliteitsbehoefte. Verkeersveiligheid krijgt prioriteit, met extra aandacht voor woonwijken, schoolomgevingen en routes voor fietsers en voetgangers. We geven ruimte aan lopen en fietsen, door veilige, logische en goed onderhouden routes binnen en tussen de dorpen.

We houden de dorpen bereikbaar met aandacht voor doorstroming waar dat nodig is en rust waar dat kan, passend bij het karakter van elke kern. Met de nieuwe aanleg van de stationsomgeving en het Wilhelminaplein in Rijen brengen we de verkeerstromen in kaart en verbeteren we ze waar nodig. We werken aan passend parkeer- en laadbeleid met effectieve parkeernormen, dat rekening houdt met leefbaarheid, toegankelijkheid en toekomstbestendigheid. We verbeteren en behouden in samenwerking met provincie en vervoerders het openbaar vervoer, ook in de kleine kernen. We ondersteunen alternatieven waar regulier openbaar vervoer niet volstaat.

Afval en circulaire economie

We verminderen afval en stimuleren hergebruik. We willen een toekomstigbestendige en duurzame gemeentewerf. Het afvalbeleid is helder, begrijpelijk, uitvoerbaar en betaalbaar voor inwoners.

We werken toe naar een gemeente zonder afval, een gemeente waar grondstoffen en producten worden hergebruikt. Dat doen we stap voor stap, met aandacht voor gedrag, voorzieningen en samenwerking. Daarbij nemen we inwoners mee, zorgen we dat iedereen kan meedoen en ondersteunen we lokale initiatieven. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door zelf waar mogelijk circulair te werken en in te kopen.

We pakken zwerfafval en illegale dumpingen actief aan, in combinatie met handhaving en bewustwording.

Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme dragen bij aan gezondheid, ontmoeting, leefbaarheid en een aantrekkelijke gemeente. We willen dat inwoners van alle leeftijden dichtbij huis kunnen sporten en ontspannen. We stimuleren sport en bewegen voor iedereen, met aandacht voor inclusiviteit, gezondheid en laagdrempelige mogelijkheden in de openbare ruimte. Bezoekers weten onze gemeente te vinden op een manier die past bij de schaal en het karakter van Gilze en Rijen.

We zorgen voor toegankelijke voorzieningen met aandacht voor behoud, onderhoud en verduurzaming van accommodaties met ruimte voor verenigingsleven, vrijwilligers en lokale initiatieven. Ontspanning en recreatie versterken niet alleen het welzijn van inwoners, maar ook de uitstraling en vitaliteit van onze dorpen. We ondersteunen evenementen en initiatieven die bijdragen aan ontmoeting, verbinding en de eigen identiteit van de kernen.

Defensie en leefomgeving

De vliegbasis Gilze-Rijen is van nationaal belang voor Defensietaken. We houden Defensie aan gemaakte afspraken. Uit oogpunt van gezondheid, leefbaarheid, veiligheid en andere ruimtelijke opgaven zien we geen ruimte voor meer activiteiten op vliegbasis Gilze-Rijen die de omgeving meer belasten. We blijven inzetten op een frequent overleg tussen gemeente, omwonenden, Defensie en het Defensie Helikopter Commando.

Sociaal

Een sterke sociale basis en waar nodig passende ondersteuning dichtbij bieden, is mensenwerk. Beide zijn essentieel om inwoners mee te laten doen en zo lang mogelijk zelfstandig te laten leven. We zetten in op preventie, re-integratie, vroeg signalering en goede samenwerking met zorgaanbieders, vrijwilligersorganisaties, verenigingen en inwoners. De druk op de jeugdzorg, de groei van het aantal oudere inwoners en de druk op zorgpersoneel vragen om duidelijke keuzes en een toekomstgerichte aanpak. Met stevige lokale teams, die ondersteuning bieden aan inwoners van alle leeftijden, stellen we de mens centraal, met extra aandacht voor inwoners in een kwetsbare positie en voor inwoners die ondersteuning mijden of moeilijk hulp vragen.

Toegang en lichte ondersteuning sociaal domein

We willen een logische centrale toegang voor inwoners. Sterke lokale teams moeten zichtbaar zijn in de dorpen zonder onnodige drempels en ingewikkelde procedures. Zij kennen de dorpen, zien wat er speelt en kunnen snel schakelen. We evalueren de bestaande vormen van toegang en dienstverlening, waaronder het fysieke loket, om waar nodig toegang en zichtbaarheid te verbeteren. Om duidelijk te maken hoe mensen hulp en ondersteuning kunnen vinden, verbeteren we in woord en beeld de informatie hierover.

De gemeente werkt samen met inwoners, vrijwilligers, verenigingen, dorpssteam en vrijwilligersorganisaties aan een samenleving met sterke buurten. Als uitwerking van de landelijke en regionale zorgakkoorden verstevigen we de samenwerking met zorgaanbieders, huisartsen en onderwijsinstellingen. Dat doen we om elkaar waar nodig aan te vullen en niet in de weg te zitten. Zo werken we aan een samenhangend en overzichtelijk sociaal domein, waarin inwoners snel het juiste antwoord of ondersteuning krijgen en zorgaanbieders deze hulp kunnen blijven bieden.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

We realiseren ons dat de druk op de Wmo de komende jaren zal toenemen door de demografische ontwikkelingen en de personele ontwikkeling in de zorgsector.

We bewaken de effectiviteit, beschikbaarheid en doelmatigheid van de Wmo, zodat ook in de toekomst voorzieningen beschikbaar blijven voor wie dat echt nodig heeft.

We willen mantelzorgers van alle leeftijden ontzorgen, zodat zij hun taak beter kunnen volhouden. Hebben inwoners een Wmo-indicatie en is een overstap naar een WLZ-indicatie noodzakelijk, dan zorgen we voor een naadloze overgang.

Volksgezondheid en welzijn

Volksgezondheid en welzijn gaan over meer dan zorg alleen. Het begint al vóór de geboorte en gaat ook over hoe mensen wonen, leven, bewegen en elkaar ontmoeten.

We werken samen met de GGD, Omgevingsdienst, zorg, welzijn, onderwijs en verenigingen aan een samenhangend beleid. We versterken welzijnswerk als laagdrempelige ondersteuning dichtbij inwoners en stimuleren ontmoeting en meedoen, voor alle leeftijden en in alle dorpen.

We geven extra aandacht aan mensen in een kwetsbare positie, zoals mensen met een laag inkomen. We willen gezondheidsverschillen verkleinen. Bij keuzes over wonen, leefomgeving en mobiliteit nemen we gezondheid altijd mee.

Sport

Sport draagt bij aan gezondheid, ontmoeting en leefbaarheid. We willen dat inwoners van alle leeftijden dichtbij huis kunnen sporten en ontspannen. We stimuleren sport en bewegen voor iedereen, met aandacht voor inclusiviteit, gezondheid en laagdrempelige mogelijkheden in de openbare ruimte. We zorgen voor toegankelijke voorzieningen met aandacht voor behoud, onderhoud en verduurzaming van accommodaties met ruimte voor verenigingsleven, vrijwilligers en lokale initiatieven.

Onderwijs en kinderopvang

We willen dat alle kinderen in Gilze en Rijen een kansrijke start krijgen. Onderwijs en kinderopvang zijn toegankelijk, van goede kwaliteit en sluiten aan op de behoeften van kinderen en gezinnen. We sturen met behulp van de lokale educatieve agenda (LEA).

We zorgen voor goede randvoorwaarden voor onderwijs en kinderopvang, waaronder realistische en toekomstbestendige onderwijshuisvesting. We houden onderwijs en opvang

toegankelijk en dichtbij, met een goede spreiding binnen onze gemeente. We betrekken onderwijs bij sociaal en preventief beleid, zodat kinderen en gezinnen tijdig ondersteund worden.

Kunst, cultuur en erfgoed

Kunst, cultuur en erfgoed geven kleur aan onze gemeente. We waarderen ons materieel en immaterieel erfgoed. Lokale tradities brengen mensen samen, vertellen het verhaal van Gilze en Rijen en dragen bij aan levendige, herkenbare dorpen. De gemeente vervult een faciliterende rol en werkt samen met culturele organisaties. We stellen kunstbeleid op, met extra aandacht voor lokale kunstenaars. We waarderen en ondersteunen verenigingen, vrijwilligers en makers, die het culturele leven dragen. We ondersteunen kunst en cultuur als plek van ontmoeting en verbinding voor alle leeftijden.

Waar nodig denken we mee en faciliteren we dat verenigingen ook letterlijk een ruimte houden voor activiteiten⁴. We houden culturele activiteiten en voorzieningen toegankelijk, passend bij de schaal van de gemeente. We maken ruimte voor initiatieven die bijdragen aan identiteit en leefbaarheid.

---

⁴ Gemeentebelang en D66 pleiten er voor dat de gemeente actief meewerkt aan de realisatie van een gezamenlijke bouwhal waar (carnavals)verenigingen uit alle kernen veilig en duurzaam kunnen bouwen.

Maatschappelijke voorzieningen, evenementen en markten

Maatschappelijke voorzieningen zijn betekenisvolle plekken waar inwoners elkaar ontmoeten, zich ontwikkelen en meedoen aan het dorpsleven. Ze dragen bij aan leefbaarheid, preventie en sociale samenhang in alle kernen van Gilze en Rijen.

We houden bibliotheekvoorzieningen sterk en toekomstgericht, als plek voor lezen, leren, basisvaardigheden digitale ondersteuning en ontmoeting. We versterken sociaal-culturele

centra als huiskamers van de dorpen, waar inwoners elkaar kunnen treffen, activiteiten plaatsvinden en lokale initiatieven de ruimte krijgen.

We herzien het evenementenbeleid met richtlijnen voor de ondersteuning van evenementen, kermessen en markten als belangrijke dragers van ontmoeting, identiteit en levendigheid in de kernen, met aandacht voor balans met leefbaarheid. We werken samen met vrijwilligers, verenigingen, organisaties en lokale ondernemers en zorgen voor heldere kaders en passende ondersteuning vanuit de gemeente. We maken bewuste keuzes over voorzieningen, met oog voor spreiding over de gemeente, toegankelijkheid voor verschillende doelgroepen en duurzaam beheer.

Inclusie

We werken aan toegankelijke voorzieningen en dienstverlening, zodat inwoners niet worden uitgesloten door taal, digitale vaardigheden of fysieke beperkingen.

We hebben aandacht voor inwoners in kwetsbare situaties, met ondersteuning die passend en begrijpelijk is. We zorgen dat beleid aansluit bij de diversiteit van onze inwoners. We gaan discriminatie tegen. We verbinden inclusie aan andere gemeentelijke onderwerpen, zoals Wmo, welzijn, onderwijs en het fysiek domein.

Inburgering

Inburgering is gericht op meedoen en zelfstandigheid. We sturen actief op taalverwerving in combinatie met participatieplekken door betaald werk of vrijwilligerswerk. Het college voert de wettelijke taken uit in samenwerking met partners.

Inkomensondersteuning

Inkomensondersteuning helpt inwoners om mee te blijven doen en voorkomt dat tijdelijke problemen structureel worden.

We zetten in op preventie en vroeg signalering om problematische schulden te voorkomen. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor inwoners die recht hebben op toeslagen of regelingen, maar deze niet aanvragen uit angst voor terugvorderingen. Dat wantrouwen is begrijpelijk, maar mag er niet toe leiden dat mensen met te weinig inkomen niet rondkomen of in de schulden raken. De gemeente neemt hierin verantwoordelijkheid door inwoners actief te informeren en te ondersteunen. Ook stimuleren we werkgevers om hier oog voor te hebben. We verbinden inkomensondersteuning aan werk, participatie en welzijn, zodat ondersteuning perspectief biedt.

Jeugd

We willen dat jongeren zich veilig voelen, goed in hun vel zitten en zich goed kunnen ontwikkelen. Ook vinden we het belangrijk dat zij weerbaar zijn en op tijd hulp krijgen als dat nodig is. We ondersteunen gezinnen en opvoeders, zodat problemen niet groter worden. We zorgen dat jeugdbeleid, sociale teams, welzijn, onderwijs en verenigingen goed samenwerken. We letten op goede en toegankelijke jeugdzorg, met niet te lange wachttijden. Daarbij kijken we ook naar de toekomst, zoals voldoende personeel.

We betrekken jongeren bij plannen die voor hen belangrijk zijn. We willen actiever aan de slag met adviezen van de jeugdgemeenteraad. Ook versterken we plekken voor jongeren en kijken we of jongerencentra langer open kunnen en meer activiteiten kunnen bieden.

Senioren

Het aantal ouderen met een zorgvraag toe, terwijl er minder zorgverleners beschikbaar zijn. Daarom moeten we zorg en ondersteuning slim organiseren. We willen dat ouderen zo lang mogelijk het leven leiden dat bij hen past, op een plek waar zij zich thuis voelen. We kijken daarbij breed naar de toekomst, want ontwikkelingen zoals vergrijzing, personeelstekorten en de complexiteit van het zorgsysteem vragen om andere keuzes.

We hebben aandacht voor gezondheid, ontmoeting, mobiliteit en het voorkomen van eenzaamheid. Huishoudelijke hulp zetten we flexibel in. We stimuleren ouderen om na te denken over hun wensen voor de laatste levensfase. Daarnaast versterken we ontmoeting en initiatieven tegen eenzaamheid en bieden we ondersteuning via het lokale sociale team.

In onze communicatie besteden we aandacht aan een realistisch en positief beeld van ouder worden en helpen we ouderen bij digitale vaardigheden.

Participatie en werk

Participatie en werk bieden inwoners de mogelijkheid om mee te doen, zich te ontwikkelen en zoveel mogelijk zelfstandig te zijn. We erkennen verschillende vormen van meedoen, zoals vrijwilligerswerk, leer-werktrajecten en dagbesteding. We zorgen dat participatie en werk aansluiten op inkomensondersteuning en welzijn, zodat ondersteuning samenhangend is. We onderzoeken met onze partners de mogelijkheden om meer werk- en participatietrajecten te realiseren binnen onze gemeente.

Doelgroepenvervoer

Voor sommige inwoners is doelgroepenvervoer essentieel om mee te kunnen doen in de samenleving. We zorgen voor toegankelijk en betrouwbaar doelgroepenvervoer. We blijven alert op knelpunten en verbeteren waar nodig de dienstverlening.

Asielopvang en naturalisatie

De gemeente vervult haar wettelijke taken bij de opvang van asielzoekers en naturalisatie zorgvuldig en in overleg met partners. We houden vast aan de gemaakte bestuurlijke afspraken. We blijven inzetten op een frequent overleg tussen onder andere gemeente, omwonenden, het COA en lokale ondernemers.

Financieel

Financiën vormen de basis onder al het gemeentelijk beleid. We werken aan een nieuwe opzet voor de begroting die leesbaarder en eenvoudiger te begrijpen is. Daarnaast houden we vast aan infographics voor inwoners. In de nieuwe begrotingsopzet nemen we concretere maatregelen en doelen op. Hierbij wordt ook gekeken naar de prioriteiten in het Meerjaren Investeringsprogramma.

We gaan zorgvuldig om met gemeenschapsgeld, houden de gemeente financieel gezond en maken keuzes die uitlegbaar en verantwoord zijn. Hieronder leggen we de kaders voor de komende jaren vast.

Belastingen en heffingen

Gemeentelijke belastingen en heffingen raken alle inwoners. In Gilze en Rijen voeren we een duidelijk en transparant belastingbeleid. Zo zorgen we voor een financieel gezonde gemeente.

Met belastinggeld houden we belangrijke voorzieningen in stand, zoals wegen, groen, zorg en ontmoetingsplekken. We letten daarbij op het grip houden op de betaalbaarheid van woonlasten en voorzieningen. Belastingen en heffingen blijven begrijpelijk en beheersbaar.

We leggen inwoners duidelijk uit hoe we het belastinggeld gebruiken.

Planning & control

Planning & control ondersteunt de raad en het college bij het maken van weloverwogen keuzes. Het uitgangspunt is dat structurele uitgaven zijn gebaseerd op structurele inkomsten. Gemeenteraadsbesluiten zijn gebaseerd op actuele inzichten, realistische ramingen met aandacht voor langetermijneffecten en heldere verantwoordingsinformatie.

Risico's en onzekerheden worden expliciet benoemd, zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Planning & control ondersteunt daarmee zowel politieke afweging als bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Reserves en weerstandsvermogen

We willen een financieel robuuste gemeente zijn die tegen een stootje kan. Reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen worden zorgvuldig beheerd met oog voor toekomstige opgaven en ingezet om risico's op te vangen en politieke keuzes mogelijk te maken. We brengen risico's en onzekerheden expliciet in beeld, zodat de raad tijdig kan afwegen.

Daarbij houden we in ons financieel beleid nadrukkelijk rekening met economische onzekerheden, veranderend rijksbeleid en onverwachte tegenvallers.

Er wordt gericht gezocht naar en ingezet op subsidies van Europa, het Rijk en de provincie om maatschappelijke opgaven te versnellen en investeringen mogelijk te maken.

Grondzaken en het grondbedrijf

In Gilze en Rijen zetten we grondbeleid in als middel om maatschappelijke doelen te ondersteunen. We willen komen tot een actief strategisch grondbeleid en verwerving. Financiële consequenties en risico's worden inzichtelijk gemaakt en beheerst, passend bij de draagkracht van de gemeente.

Keuzes over grondbeleid vinden plaats binnen de reguliere politieke besluitvorming met duidelijke afwegingen tussen risico en maatschappelijk rendement. De raad wordt tijdig geïnformeerd over ontwikkelingen, voortgang en financiële consequenties.

Inkoop

We willen dat de gemeente zorgvuldig en eerlijk inkoop, waar mogelijk bij lokale en regionale ondernemers. Publiek geld wordt doelmatig besteed en inkoop helpt om gemeentelijke doelen en voorzieningen te realiseren. De gemeente is een betrouwbare opdrachtgever voor leveranciers en samenwerkingspartners.

Ook bij inkoop en aanbesteding willen we maatschappelijke impact maken. Voor de toepassing van SROI bij inkoop- en aanbestedingsprocedures willen we een duidelijke richtlijn zien. Een voortgangsrapportage op de uitvoering hiervan verwachten we terug te zien in de P&C cyclus.

Bestuurlijke uitgangspunten

Raad aan zet – kaderstellend, richtinggevend en controlerend

De gemeenteraad kiest in dit raadsakkoord voor een actieve en gezamenlijke sturende rol en een nieuwe manier van werken om gezamenlijk beleid te bepalen. Dit vraagt ook om een andere samenwerking met het college. De nadere invulling van het raadsakkoord is een samenspel tussen gemeenteraad en college. Vervolgens is het aan het college om de nadere invulling uit te voeren. Het college is en blijft het dagelijks bestuur van de gemeente.

Deze bestuurlijke uitgangspunten zijn een uitnodiging aan het college om binnen deze kaders samen invulling te geven aan de nieuwe manier van werken.

Anders samenwerken

Het raadsakkoord vormt het politieke fundament voor de komende vier jaar. De gemeenteraad is hierbij de politiek opdrachtgever en legt in dit akkoord de maatschappelijke opgaven en ambities vast.

De volgende stap is om het college te vragen deze ambities verder uit te werken. We gaan hierover graag in gesprek met het college, zowel over de inhoudelijke verdieping als over de manier waarop we samen effectief kunnen werken.

De nadere uitwerking maakt inzichtelijk wat mogelijk is, waar nog uitdagingen liggen en waar keuzes nodig zijn in prioriteit en capaciteit. Ook geeft deze inzicht in de planning en belangrijke mijlpalen. Wanneer prioritering nodig is, legt het college verschillende opties aan de raad voor.

De gemeenteraad spreekt de ambitie uit om uiterlijk in september 2026 met het college in gesprek te gaan over deze uitwerking. Op basis daarvan bepaalt de raad op welke onderwerpen zij eerst het gesprek met de samenleving wil voeren.

Deze vernieuwde manier van samenwerken evalueren we gedurende de komende vier jaar regelmatig samen met het college.

Bestuurlijk handelen

De gemeenteraad beoordeelt raadsvoorstellen aan de hand van het raadsakkoord en de gekozen oplossingsrichtingen uit de nadere uitwerking. Daarnaast wegen fracties voorstellen vanuit hun eigen politieke uitgangspunten.

In de verdere uitwerking bepalen raad en college samen wanneer en hoe plannen concreter worden gemaakt, bijvoorbeeld via een startnotitie die door de raad wordt vastgesteld. Hierin kan de raad het college vragen om verschillende varianten uit te werken, inclusief inzicht in maatschappelijke effecten, financiële consequenties en risico's. Ook wordt duidelijk hoe inwoners en andere belanghebbenden worden betrokken.

Voor nieuwe investeringen binnen het Meerjareninvesteringsprogramma krijgt de raad vooraf de mogelijkheid om te kiezen voor een passende aanpak, zoals een startnotitie, een raadsvoorstel of besluitvorming via de P&C-cyclus.

Open overleg

De gemeenteraad nodigt het college uit om in debat-vergaderingen open in gesprek te gaan over dilemma's, keuzemogelijkheden en de voor- en nadelen van beleidsvarianten. Dit helpt de raad om te bepalen wanneer richting nodig is en wanneer besluiten worden genomen. Nieuwe inzichten en ontwikkelingen worden hierbij steeds zorgvuldig meegewogen.

Veranderende of onvoorziene omstandigheden

De gemeenteraad wil actief sturen op tempo, richting en inzet van middelen. Als omstandigheden veranderen, bepaalt de raad opnieuw de koers en stelt waar nodig prioriteiten bij.

We vragen het college om de raad hierin te ondersteunen met tijdige informatie over voortgang, risico's en dilemma's. Als ontwikkelingen aanleiding geven om (onderdelen van) het raadsakkoord te heroverwegen, legt het college dit aan de raad voor.

Ook op verzoek van ten minste vijf raadsleden kan een heroverweging worden geagendeerd. De raad bepaalt vervolgens of en hoe deze plaatsvindt en welke besluitvorming nodig is.

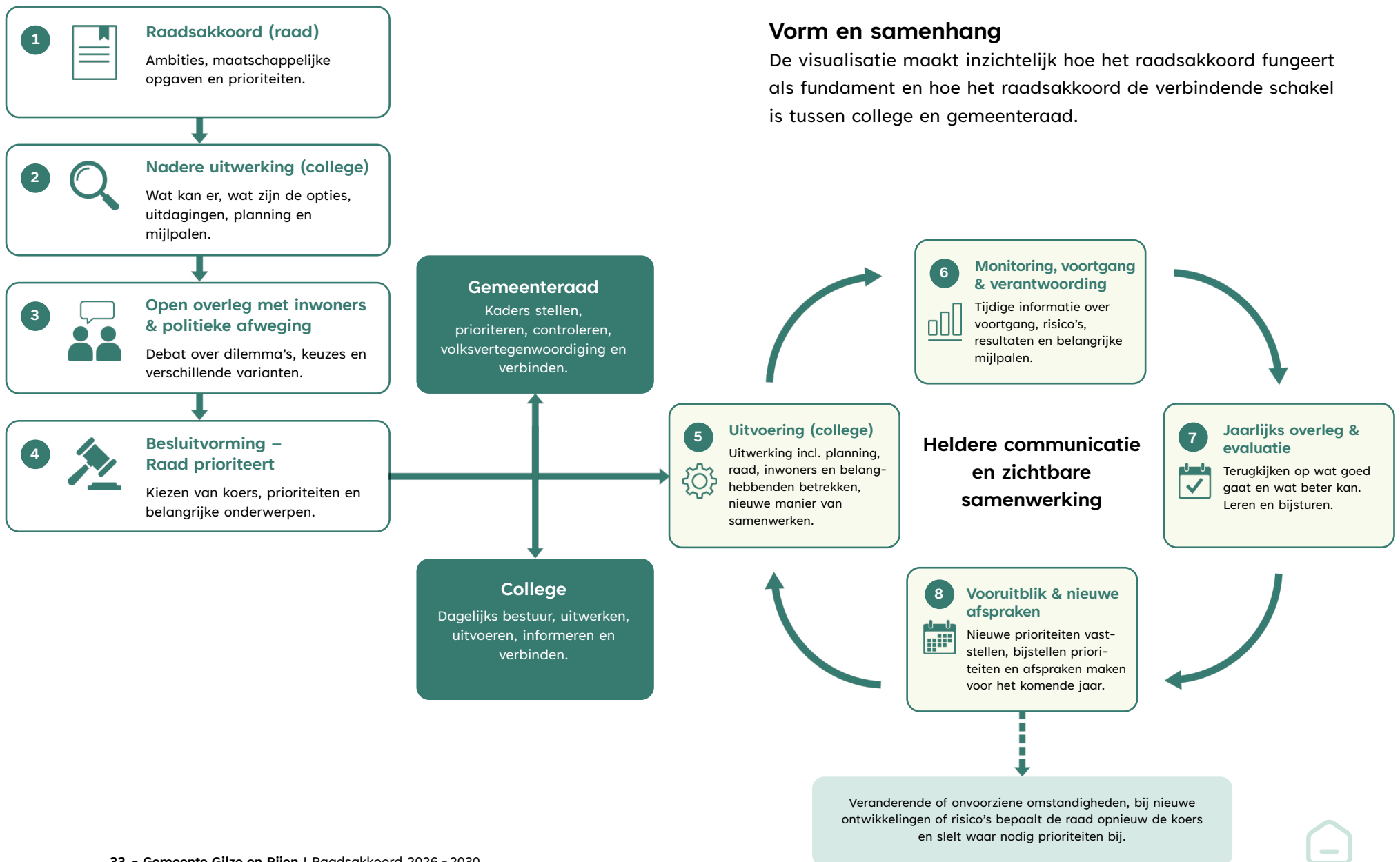
Raadscommunicatie

We versterken onze communicatie en vragen het college om deze bij publieke momenten en belangrijke mijlpalen actief samen met de gemeenteraad vorm te geven. Daarnaast zoekt de raad zelf vaker en zichtbaarder het gesprek met de samenleving.

Tot slot

We kijken er naar uit om samen met het college, inwoners en ambtelijke organisatie verder invulling te geven aan dit raadsakkoord. We ontvangen de uitwerking van het college met belangstelling en gaan hierover graag het gesprek aan.

Vorm en samenhang

De visualisatie maakt inzichtelijk hoe het raadsakkoord fungeert als fundament en hoe het raadsakkoord de verbindende schakel is tussen college en gemeenteraad.

